

Sygn. akt II Cz 566/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Piotr Rajczakowski

SO Aleksandra Żurawska

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

zażalenia powódki A. R.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z dnia 14 maja 2013 r. ,

sygn. akt I C 219/13

w sprawie przeciwko (...)

(...)w G.

o stwierdzenie nieważności umowy

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 14 maja 2013 r. Sąd Rejonowy, na podstawie art. 202 zd. 1 kpc w zw. z art. 200 kpc i art. 30 kpc, stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Gdyni, właściwemu ze względu na siedzibę strony pozwanej.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powódka, wnosząc o jego uchylenie, zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 34 kpc, polegające na jego niezastosowaniu. W uzasadnieniu podniosła, że zgodnie z tym przepisem powództwo o unieważnienie umowy mogła wytoczyć przed sąd miejsca jej wykonania, a takim w niniejszej sprawie jest Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie. Przedmiotową umowę powódka zawarła bowiem w oddziale pozwanego w D. przy ul. (...). Strona pozwana w siedzibie tego oddziału udzieliła jej pożyczki na cele konsumenckie w gotówce. Miejszem zawarcia i wykonania umowy była zatem siedziba oddziału pozwanego, w którym dokonane zostało zawarcie umowy i wypłata kwoty pożyczki. Miejszem wykonania umowy przez powódkę, polegającym na spłacie pożyczki, miała być kasa (...) lub wpłata na rachunek nr (...) (pkt 13 umowy nr (...)), która to kasa i rachunek prowadzone były przez Oddział strony pozwanej w D..

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

W orzecznictwie przyjmuje się, że celem przepisów o właściwości przemiennej jest ułatwienie uprawnionemu dochodzenia roszczeń przez stworzenie mu jak najdogodniejszego dostępu do sądu. Zauważyć jednak trzeba, że w polskim procesie cywilnym obowiązuje zasada kierowania pozwu do sądu pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma siedzibę lub miejsce zamieszkania (art. 27 kpc i art. 30 kpc), natomiast regulacja dotycząca właściwości przemiennej ma charakter szczególny. Analiza ustawowych przesłanek właściwości przemiennej sądu wskazuje, że wiele z nich nie musi wynikać ani z określenia stron procesu, ani z treści żądania, przytoczenie zaś okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu nie musi na nie wskazywać. Sytuacja taka w praktyce najczęściej dotyczy właściwości wynikającej z miejsca wykonania umowy (art. 34 kpc). W niniejszej sprawie taka właśnie sytuacja wystąpiła, przy czym, jak wynika z zarzutów zażalenia, miejsce wykonania zobowiązania uzasadniające właściwość przemienną sądu, do którego pozew wniesiono, wynika z treści umowy dołączonej do pozwu. Rozważyć zatem trzeba, czy w takim przypadku należy w treści pozwu przytoczyć okoliczności uzasadniające właściwość sądu. Artykuł 187 § 1 kpc stanowi o koniecznych elementach pozwu, a zatem odnosi się do treści samego pozwu jako pisma procesowego. Nie jest więc spełnieniem wymogów wynikających z tego przepisu zamieszczenie wymienionych w nim elementów w dokumentach załączonych do pozwu. W dalszej kolejności należy rozważyć, czy fakt, że właściwość miejscowa sądu, do którego pozew wniesiono, wynika z okoliczności stwierdzonych dokumentami dołączonymi do pozwu, powoduje, iż w rozumieniu art. 187 § 1 pkt 2 kpc nie zachodzi potrzeba przytoczenia w pozwie okoliczności uzasadniających tę właściwość. Rozstrzygnięcie tej wątpliwości musi nastąpić z uwzględnieniem charakteru i zakresu czynności podejmowanych przez sąd na poszczególnych etapach postępowania. Po wniesieniu pozwu podlega badaniu przez przewodniczącego odnośnie spełnienia wymogów formalnych w celu ewentualnego wezwania do usunięcia braków w trybie art. 130 kpc, rozważenia, czy nie zachodzi potrzeba skierowania sprawy na posiedzenie niejawne w celu wydania postanowienia dotyczącego właściwości sądu stosownie do art. 200 kpc, a także, w jakim trybie sprawa powinna zostać rozpoznana, czy nie podlega ona rozpoznaniu w postępowaniu odrębnym i czy nie zachodzi podstawa do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym (art. 201 kpc). To badanie ogranicza się do treści pozwu oraz tych dokumentów, które dotyczą zagadnień formalnych, jak pełnomocnictwo lub dokumenty wykazujące umocowanie przedstawiciela ustawowego lub organu osoby prawnej, nie obejmują zaś dołączonych do pozwu dokumentów, mających stanowić dowody w sprawie, gdyż ich badanie należy do fazy merytorycznego rozpoznania sprawy. W konsekwencji niepowołanie w pozwie okoliczności wynikającej z dołączonych dokumentów, uzasadniającej właściwość sądu, powoduje, że kwestia ta może się znaleźć poza zakresem kontroli na wstępnym etapie postępowania. Powyższe rozważania przemawiają za stwierdzeniem, że także wówczas, gdy z dołączonych do pozwu dokumentów wynikają okoliczności uzasadniające właściwość przemienną sądu, do którego pozew wniesiono, zachodzi potrzeba wskazania ich w treści pozwu. Pogląd ten nie prowadzi natomiast do wniosku, że przytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość sądu zawsze musi mieć charakter wyodrębnionej jednostki redakcyjnej pozwu. Jeżeli okoliczności te jednoznacznie wynikają z samej treści żądania lub z przytoczonych w pozwie okoliczności faktycznych, to nie można mówić o potrzebie odrębnego ich przytoczenia. W konsekwencji należy stwierdzić, że właściwość przemienna sądu, do którego pozew został wniesiony, powinna wynikać z okoliczności wskazanych w pozwie (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) - por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05, OSNC 2006/4/61, Prok.i Pr.-wkł. 2006/3/30, Biul.SN 2005/6/8, M.Prawn. 2006/5/255.

Skierowanie pozwu do sądu według właściwości przemiennej nakłada zatem na zainteresowanego powoda konieczność poniesienia określonego „ciężaru procesowego”, tj. przytoczenia przede wszystkim okoliczności faktycznych dotyczących nie tylko stosowania prawa materialnego, ale i procesowego, w tym uzasadniających właściwość sądu. Jeżeli powód nie wypełnia tego obowiązku, powinien ponieść odpowiednie skutki, a więc także ten, że sprawa zostanie przekazana do sądu właściwości ogólnej. Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. Powódka, dokonując wyboru właściwości miejscowej sądu według zasad określonych w art. 34 kpc, nie wskazała jakichkolwiek okoliczności uzasadniających właściwość miejscową inną niż ogólna. Okoliczności te nie wynikają ani z treści żądania pozwu, ani też z przytoczonych w pozwie okoliczności faktycznych, uzasadniających to żądanie. Jak zaś wskazano wyżej, dołączenie do pozwu umowy pożyczki, z której miała wynikać właściwość przemienna Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie, nie było wystarczające, co z kolei uzasadniało

przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gdyni jako Sądowi właściwemu ze względu na siedzibę strony pozwanej (art. 30 kpc).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji postanowienia.